

היום נלמד בעזרת ה':

הגיגה דף ה

יומא חד הוה קאזיל באורחא: יום אחד הלך רבי יוחנן בדרך וראה אדם המלקט תאנים, והוא משאיר את התאנים הבשלות שכבר הגיע זמן בישולם, ולוקח את התאנים שעדיין לא נתבשלו. שאל אותו רבי יוחנן: האם הבשלות לא טובות יותר? א"ל אני צריך לקחת את התאנים לדרך ולכן התאנים שאינם בשלות טובות יותר, כי הבשלות יתקלקלו מהר. ואז הבין רבי יוחנן את הפסוק. כי הצדיקים 'שהתבשלו' הקב"ה לוקח אותם כשהם צעירים כדי שלא יחטאו ויתקלקלו.

איני והא ההוא תלמידא: הגמרא מקשה מעשה בתלמיד חכם צעיר שגר בשכנות לרבי אלכסנדרי ונפטר, ואמר עליו רבי אלכסנדרי שאם התלמיד הזה היה רוצה ללכת בדרך טובה הוא היה נשאר לחיות?

מאי על כל נעלם: הגמרא מוסיפה לדרוש את המילה 'כל' במשמעות של אפילו דבר קטן מאד.

זה הנותן צדקה לעני בפהרסיא: שהוא מבייש אותו בכך. ואף שיש כאן לכאורה מעשה 'טוב' הקב"ה שופט ומעניש על כך.

בשר שאינו מחותך: שאינו מנוקד מהחלב (האסור באכילה), ומתוך הלחץ של ערב שבת האישה אינה שמה לב לכך. אמנם רבא שלח לאשתו שהיתה בתו של רב חסדא בשר כזה, כי היה ברור לו שהיא בקיאה בנושא וודאי תנקר את החלב.

זיבורא ועקרבא: צרעה ועקרב. התרופה לעקיצת צרעה היא דבר קר ואילו לעקיצת עקרב דבר חם. אך כאשר שניהם עקצו אותו אין לו תרופה, כי התרופות נגודות זו את זו.

הממציא לעני מעות בשעת דחקו: שאז העני נאלץ לקנות אוכל אפילו במחיר יקר, אך אם היה נותן לו אותם קודם לכן היתה לו אפשרות לקנות בזול. וכמאמר האנשים: זוז לא מצוי לקניית תבואה בזול, אבל הוא מצוי בשעת הדחק שאז הוא הולך לאיבוד. (= תליתא).

(המשך בדף הבא ↓)

אמרו ליה רבנן לרבא: שאין לו צרות וגם הגוים לא אוכלים את כספו.. אמר להם אתם יודעים כמה כסף אני שולח בחשאי ל'שבור' המלך? אבל מחמת שרבנן 'נתנו בו את עיניהם' שלח שבור מלכא את אנשיו והם שללו את כספו של רבא.

רבי יהושע בן חנניה: היה עומד לפני הקיסר. קיה שם אפיקורס אחד ששאל אותו בסימון באצבעו ('מחוג' = חכמת הרמיזות) שהקב"ה החזיר פניו ממכם. סימן לו חזרה רבי יהושע שעוד ידו נטויה עלינו. שאל הקיסר את רבי יהושע מה פשר הסימונים שעשיתם זה לזה? והוא הסביר לו. לאחר מכן שאלו את אפיקורס והוא לא ידע להסביר מה רבי יהושע סימן לו. אמרו משרתי המלך: אדם שאינו מבין את חכמת הרמיזות יעמוד לרמז לפני המלך? והציאוהו להורג.

כאשר עמד רבי יהושע בן חנניה להיפטר מן העולם, שאלו אותו החכמים מה נעשה עכשיו להינצל מהאפיקורסים? אמר להם אם החכמה אבדה מישראל גם החכמה של הגויים תסרח. כלומר זה לעומת זה עושה הקב"ה.

רבי אילא: היה עולה במדרגות ביתו של רבה בר שילא.

רב כהנא גני: רב כהנא נכנס תחת מיטתו של רב כדי ללמוד מהנהגתו בתשמיש המיטה.

ועל שאי אפשר לו לעסוק בתורה ועוסק: מדובר בעם הארץ שאינו מבין מה שהוא לומד כלל, ובכל אופן הוא לומד. ודבר זה גם גורם לו שגם כשתהיה לו אפשרות ללמוד מפי רב, הוא לא יצליח ללמוד בגלל השיבושים שהשתרשו במוחו. (-עיון יעקב).

רבי ורבי חייא: הלכו בדרך והגיעו לעיר אחת, שאלו את בני העיר: האם יש כאן תלמיד חכם שנוכל להקביל את פניו? אמרו להם: יש כאן תלמיד חכם אחד שהוא עיוור. רבי חייא אמר לרבי: שב ואל תלך כדי שלא תזלזל בנשיאותך (רבי היה נשיא) ואני אלך להקביל את פניו. אך רבי ניצח את רבי חייא והלך איתו.

בסיום הביקור כשרצו להיפטר וללכת בירך אותם הרב העיוור בברכה מיוחדת. אמר רבי לרבי חייא: אם לא הייתי בא איתך הייתי מפסיד כזו ברכה..

הם שאלו אותו: מניין לך שכל כך גדולה הקבלת פני הרב? אמר להם: מרבי יעקב איש כפר חייטים שהיה מקביל פני רבו בכל יום. כשהזקין רב יעקב, אמר לו רבו: אל תצטער להמשיך לבוא אלי כי הרי אתה כבר לא יכול לעשות זאת. ואז דרש לו רבי יעקב על החשיבות של הקבלת פנים.

רב אידי: היה יוצא מביתו לאחר חג הפסח, הולך שלושה חודשים מביתו לבית המדרש, לומד בו יום אחד בלבד ואז חוזר חזרה לביתו במשך שלושה חודשים בכדי להגיע לחג הסוכות. התלמידים קראו לו 'בן בית המדרש של יום אחד', וחלשה דעתו. רבי יוחנן חשש שמחלישות דעתו יגרם עונש לתלמידים.